Salon kaupungin terveydensuojelujärjestys

1 § Tarkoitus

Tämän terveydensuojelujärjestyksen tarkoituksena on ehkäistä rottien ja muiden vahinkoeläinten (erityisesti jyrsijöiden) esiintymisestä aiheutuvia terveyshaittoja sekä vähentää niistä aiheutuvia omaisuus-, ympäristö- ja viihtyvyyshaittoja.

2 § Soveltamisala

Tätä terveydensuojelujärjestystä sovelletaan Salon kaupungissa sijaitseviin kiinteistöihin sekä yleisiin alueisiin. Määräykset koskevat kiinteistöjen omistajia ja haltijoita, asukkaita, toiminnanharjoittajia sekä muita alueiden käyttäjiä, jollei jäljempänä toisin määrätä.

Nämä määräykset on annettu terveydensuojelulain (763/1994) 51 §:n 3 momentin nojalla. Mikäli laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetään asiasta toisin, noudatetaan ensisijaisesti niitä. Tätä terveydensuojelujärjestystä sovelletaan muiden lakien, asetusten ja kunnallisten määräysten ohella.

3 § Kiinteistön omistajan ja haltijan velvollisuudet

Kiinteistön omistajan, haltijan tai muun alueen hallinnasta vastaavan on huolehdittava siitä, ettei kiinteistölle tai alueelle synny sellaisia olosuhteita, jotka edistävät rottien tai muiden vahinkoeläinten ravinnonsaantia, lisääntymistä, pesiytymistä tai muuta esiintymistä.

Teollisuuslaitosten, varastoalueiden, liikekiinteistöjen, eläintenpitopaikkojen sekä muiden sellaisten kiinteistöjen, joiden toimintaan liittyy vahinkoeläimille soveltuvan ravinnon käsittelyä tai varastointia, on ryhdyttävä suunnitelmallisiin toimenpiteisiin rottien ja muiden vahinkoeläinten torjumiseksi.

4 § Jätehuolto ja kiinteistön kunnossapito

Jätteet on säilytettävä ehjissä, kannellisissa ja suljettuina pidettävissä jäteastioissa siten, etteivät vahinkoeläimet pääse niihin käsiksi. Biojätteet on kompostoitava vahinkoeläimiltä suojatussa kompostorissa.

Kiinteistön rakennukset, rakenteet ja laitteistot on pidettävä sellaisessa kunnossa, ettei niistä aiheudu vahinkoeläimille pääsy-, suoja- tai pesiytymismahdollisuuksia. Piha-alueet on pidettävä siisteinä. Vahinkoeläimille suojaa tarjoavat tarpeettomat tavara-, materiaali- ja jätekasat on poistettava tai säilytettävä siten, ettei niistä aiheudu vahinkoeläinten esiintymistä tai lisääntymistä edistäviä olosuhteita. Kiinteistöllä olevat maahan pudonneet omenat ja muut vahinkoeläimille ravinnoksi soveltuvat kasvijätteet on poistettava riittävän säännöllisesti, ettei niistä aiheudu vahinkoeläinten ravinnonsaantia edistäviä olosuhteita.

5 § Eläinten ruokinta ja pito

Eläinten ruokinta on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu rottien, hiirten tai muiden vahinkoeläinten esiintymistä tai lisääntymistä alueella. Eläinten ruokinta siten, että ravintoa jää maahan tai muutoin vahinkoeläinten saataville, on kielletty.

Tuotanto- ja kotieläinten pito on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu terveysvahinkoa eikä vahinkoeläinten esiintymistä edistäviä olosuhteita. Eläinten ruokinta, rehun varastointi sekä ruokintapaikkojen ylläpito on järjestettävä siten, etteivät vahinkoeläimet pääse hyödyntämään

ravintoa. Lannan, kuivikkeiden ja muiden eläintenpidossa syntyvien jätteiden varastointi, käsittely ja hävittäminen on järjestettävä siten, ettei niistä aiheudu merkittävää hajuvahinkoa asuin- ja oleskelutiloissa, eikä vahinkoeläinten esiintymistä.

6 § Taajama-aluetta koskeva luonnonvaraisten eläinten ruokintakielto

Luonnonvaraisten lintujen ja muiden luonnonvaraisten eläinten ruokinta Salon kaupungin taajama-alueella on kielletty ajalla 1.5.–30.9.

Luonnonvaraisten eläinten ruokinta on kielletty ympäri vuoden Salon kaupungin omistamilla yleisillä alueilla ja kiinteistöillä ilman kaupungin lupaa. Kielto koskee muun muassa puistoja, lähivirkistysalueita, toreja, katualueita, uimarantoja ja satama-alueita.

Muuna aikana luonnonvaraisten lintujen ruokinta on sallittua vain siten, ettei ruokinnasta aiheudu rottien, hiirten tai muiden vahinkoeläinten houkuttelua alueelle eikä terveys- tai hygieniavahinkoa ympäristölle. Ruokinta on järjestettävä siten, ettei ravintoa kerry maahan tai muutoin ympäristöön vahinkoeläinten hyödynnettäväksi.

Kiinteistön omistajan tai haltijan on huolehdittava, ettei ruokinnasta aiheudu vahinkoa kiinteistön asukkaille, naapureille tai ympäristölle. Kiinteistön omistaja tai haltija voi kieltää lintujen ruokinnan kiinteistöllä kokonaan vahinkoeläinten torjumiseksi tai terveyshaitan ehkäisemiseksi.

7 § Purkukohteiden rottatorjunta

Rakentamislain (751/2023) mukaisissa purkamislupaa tai purkamisilmoitusta edellyttävissä kohteissa on ennen purkutyön aloittamista selvitettävä rottien esiintyminen kiinteistöllä. Mikäli rottia havaitaan tai niiden esiintyminen on todennäköistä, tulee ennen purkutyön aloittamista toteuttaa riittävät torjuntatoimenpiteet rottien ympäristöön leviämisen estämiseksi. Purkutyö on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu vahinkoeläinten leviämistä ympäristöön. Torjuntatoimenpiteiden toteuttaminen on tarvittaessa voitava osoittaa terveydensuojeluviranomaiselle.

8 § Rottien ja muiden vahinkoeläinten torjunta kiinteistöllä

Kiinteistön omistajan, haltijan tai muun alueen hallinnasta vastaavan tulee ryhtyä viivytyksettä selvittämään rottien tai muiden vahinkoeläinten esiintymisen syy ja toteuttaa tarvittavat ehkäisy- ja torjuntatoimet. Torjuntatoimenpiteet on toteutettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille, kotieläimille, luonnonvaraisille eläimille tai ympäristölle. Torjunnassa käytettävät myrkkysyötit ja loukut on suojattava ja sijoitettava siten, etteivät lapset tai muut kuin torjunnan kohteena olevat eläimet pääse niihin käsiksi. Tarvittaessa torjunnassa on käytettävä tuholaistorjuntaan erikoistunutta ammattitoimijaa. Toteutettujen toimenpiteiden vaikuttavuutta on seurattava ja torjuntaa tarvittaessa tehostettava.

Jos rotista tai muista vahinkoeläimistä aiheutuu tai voi aiheutua terveyshaittaa, kaupungin terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön tai yleisen alueen omistajan tai haltijan ryhtymään tarpeellisiin torjuntatoimenpiteisiin sekä määrätä kunnassa tarpeellisista vahinkoeläinten hävittämistoimenpiteistä.

9 § Määräyksistä poikkeaminen

Terveydensuojeluviranomainen voi erityisestä syystä myöntää yksittäistapauksessa luvan poiketa näistä määräyksistä. Terveydensuojeluviranomainen voi antaa näiden määräysten soveltamista ja tulkintaa koskevia täydentäviä ohjeita.

10 § Valvonta, rangaistukset ja seuraamukset

Tämän terveydensuojelujärjestyksen noudattamista valvoo terveydensuojeluviranomainen. Terveydensuojelulain (763/1994) 51-54 §:issä säädetään valvontaviranomaisen toimivallasta, määräyksistä, kielloista, pakkokeinoista sekä seuraamuksista. Rangaistuksesta vastoin terveydensuojelulakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä tehdystä teosta säädetään rikoslain (39/1889) 44 luvun 1 §:ssä.

11 § Voimaantulo

Tämä terveydensuojelujärjestys tulee voimaan 1.12.2026.

Terveydensuojelumääräysten perustelut

Kaupungin terveydensuojeluun kuuluvista tehtävistä huolehtii Salon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta, joka toimii terveydensuojeluviranomaisena. Terveydensuojelulain 51 §:n 3 momentin mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi antaa yleisiä määräyksiä terveyshaitan ehkäisemiseksi ja terveydellisten olojen valvomiseksi. Terveydensuojelumääräysten antaminen on tarpeen terveydellisesti hyväksyttävien elinolojen turvaamiseksi sekä terveyshaittojen ehkäisemiseksi. Terveydensuojelumääräysten valvonnasta vastaavat Salon kaupungin ympäristöterveydenhuollon viranhaltijat.

Terveydensuojelulain tarkoituksena on väestön ja yksilön terveyden ylläpitäminen ja edistäminen sekä sellaisten elinympäristössä esiintyvien tekijöiden ennaltaehkäisy, vähentäminen ja poistaminen, jotka voivat aiheuttaa terveyshaittaa. Terveydensuojelulain 31 §:n mukaan kunnan terveydensuojeluviranomainen voi velvoittaa kiinteistön tai yleisen alueen omistajan tai haltijan ryhtymään toimenpiteisiin terveyshaittaa aiheuttavien vahinkoeläinten hävittämiseksi sekä määrätä kunnassa tarpeellisista vahinkoeläinten hävittämistoimenpiteistä.

Terveydensuojelulaissa terveyshaitalla tarkoitetaan muun muassa sellaista tekijää tai olosuhdetta, joka voi heikentää väestön tai yksilön elinympäristön terveellisyyttä. Rottien ja muiden vahinkoeläinten esiintyminen voi aiheuttaa tällaisia terveyshaittoja levittämällä taudinaiheuttajia, saastuttamalla elintarvikkeita ja elinympäristöä sekä lisäämällä tautien leviämisen riskiä. Lisäksi vahinkoeläimet voivat aiheuttaa vahinkoa rakennuksille, rakenteille ja kunnallistekniikalle.

Näiden määräyksen tarkoituksena on ehkäistä rottien ja muiden vahinkoeläinten esiintymisestä aiheutuvia terveyshaittoja sekä ennaltaehkäistä niistä aiheutuvia omaisuus-, ympäristö- ja viihtyvyyshaittoja. Määräysten pääasiallisena kohteena ovat rotat ja muut jyrsijät, joiden esiintyminen on viime vuosina lisääntynyt Salon kaupungin alueella. Tämän vuoksi määräyksissä on kiinnitetty erityistä huomiota vahinkoeläimille soveltuvien ravinto-, suoja- ja pesiytymismahdollisuuksien ehkäisemiseen.

Terveydensuojelulain yleisten periaatteiden mukaisesti elinympäristöön vaikuttava toiminta on suunniteltava ja järjestettävä siten, että väestön ja yksilön terveyttä ylläpidetään ja edistetään. Toiminnanharjoittajien, kiinteistöjen omistajien ja haltijoiden tulee tunnistaa toimintaansa liittyvät terveyshaittojen riskit sekä ryhtyä ennakoiviin toimenpiteisiin niiden ehkäisemiseksi. Tässä määräyksessä korostuu erityisesti ennaltaehkäisyn ja omavalvonnan merkitys vahinkoeläinten torjunnassa.

Rottien ja muiden vahinkoeläinten määrä on viime vuosina kasvanut erityisesti taajamissa, missä ravinnon, veden ja suojapaikkojen saatavuus on niille hyvä. Vahinkoeläinten esiintyminen liittyy usein puutteisiin jätehuollossa, kiinteistöjen kunnossapidossa, eläinten ruokinnassa, kompostoinnissa tai rakennusten rakenteellisessa kunnossa.

Terveydensuojeluasetuksen 13 §:n mukaan talous- ja käymäläjätteiden kompostointi on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu terveyshaittaa ja että eläinten pääsy kompostiin estyy. Suojaamattomat kompostit voivat tarjota ravintoa ja houkutella alueelle rottia sekä muita vahinkoeläimiä. Tämän vuoksi määräyksissä on annettu kompostointia ja biojätteiden käsittelyä koskevia täsmennyksiä vahinkoeläinhaittojen ehkäisemiseksi.

Terveydensuojelumääräysten tavoitteena on ohjata kiinteistöjen omistajia, haltijoita ja muita toimijoita ehkäiseviin toimenpiteisiin. Ennaltaehkäisy on vahinkoeläinten torjunnassa tehokkaampaa ja kustannuksiltaan tarkoituksenmukaisempaa kuin jo syntyneen ongelman poistaminen. Määräyksillä pyritään yhtenäistämään toimintatapoja koko Salon kaupungin alueella sekä vähentämään tilanteita, joissa vahinkoeläimet leviävät kiinteistöltä toiselle tai yleisille alueille.

Määräysten tarkoituksena ei ole estää luonnonvaraisten eläinten tavanomaista esiintymistä tai luonnon monimuotoisuutta, vaan ehkäistä sellaisia olosuhteita, jotka edistävät terveydensuojelulain tarkoittamien vahinkoeläinten runsastumista ja niistä aiheutuvia haittoja ihmisille ja ympäristölle.